

Največja gerontološka novica na prehodu letošnje pomladi v poletje je to, da je slovenska vlada oddala parlamentu v obravnavo predlog zakona o dolgotrajni oskrbi. Ni idealen, je pa najboljši v dolgi vrsti njegovih neuspešnih poskusov v preteklih dvajsetih letih. Pri vzpostavljanju slovenskega sistema za dolgotrajno oskrbo se deloma zgleduje po nemškem, ki je eden najbolj dodelanih in preizkušenih na svetu. Po njem prevzema zlasti ocenjevalno orodje o upravičenosti do stopnje oskrbe in zavarovalniški princip financiranja; uvedbo zavarovanja odlaga, za obdobje do tedaj pa je vlada financiranje zagotovila. Poleg zavarovanja sidra sistem dolgotrajne oskrbe v državni proračun – s to kombinacijo imamo v Sloveniji kar dobro izkušnjo pri pokojninskem sistemu.

Dobra stran zakona je, da začenja premoščati sedanji prepad med neformalno in formalno oskrbo – s financiranjem oskrbovalnih storitev posamezniku vključuje v sistem poleg oskrbovalnih ustanov delno tudi neformalno oskrbo. Čeprav zelo boječe, vendar pa vsaj deloma odpira vrata lokalnim skupnostim, ki so edini perspektiven organizator lokalne mreže za sodobno integrirano dolgotrajno oskrbo svojih občanov. Če bo predlog sprejet, se zdi, da bodo vsaj tiste občine, ki vidijo nujnost lastne iniciative in odgovornosti za razvoj oskrbe, lahko izbrale to prioriteto svojega razvoja in jo ustvarjalno uresničile v okviru nacionalnega sistema, medtem ko to sedaj za dve tretjini slovenskih občin, ki nimajo doma za stare ljudi, lahko le volilna obljuba županov. Integracija formalne in neformalne oskrbe ter prenos dejanske možnosti za razvoj mreže sodobnih oskrbovalnih programov na lokalno skupnost sta prva koraka integrirane dolgotrajne oskrbe, ki se v Evropi kaže kot edina pot za razvoj humane, finančne in kadrovske vzdržne dolgotrajne oskrbe ob staranju prebivalstva.

Po četrstoletnih izkušnjah drugih evropskih držav, ki jih imajo po sprejetju zakona o dolgotrajni oskrbi, se nam tudi med sprejemanjem zakona v parlamentu ponuja še kaka dobra razvojna možnost za razvoj sodobnega sistema oskrbe v Sloveniji. Sedaj je usoda tega nujno potrebnega sistema v Sloveniji odvisna od parlamenta – kdaj in kakšen zakon bo sprejel. Tudi potem pa bo talec politike in uprave – kako ga bo interpretirala ter uvajala in izvajala v praksi. Politika se ravna po glasovih javnosti, katere delček smo tudi stroke, ki delamo na področju staranja in sožitja med generacijami. Ne glede na to, koliko politika in civilna družba sledita sodobnim spoznanjem o staranju in dolgotrajni oskrbi ter nasploh sožitju v skupnosti, nič ne more stroke odvezati od naloge, da raziskujemo in prihajamo do novih temeljnih spoznanj in do boljših metod za zdravo staranje, sožitje med generacijami in posebej tudi za dolgotrajno oskrbo; in da jih publiciramo javnosti.

Naša revija že skoraj četrstoletja opravlja svojo vlogo interdisciplinarnega posredovalca znanja in dobrih izkušenj o staranju in sožitju generacij; samo o spoznanjih in dobrih praksah o dolgotrajni oskrbi smo objavili nad 500 člankov. Je odprt slovenski forum za strokovno razpravo o teh področjih. V zadnjih dveh uvodnikih smo opozorili na posebno zahtevo naše revije: tisti, ki v njej pišejo, morajo ob strokovnosti in uporabnosti svojih spoznanj vložiti poseben napor, da je besedilo v lepi slovenščini in razumljivo interdisciplinarnemu krogu vseh strok, ki so pomembne za staranje in sožitje generacij. Hvaležni smo vam, avtorji in bralci, da nas pri tem prizadevanju spodbujate.